

Katecheza 4 stycznia 2026.

Miłosierdzie Boże – samo serce działania Boga wobec człowieka

W Święto Miłosierdzia Bożego, 12 kwietnia bieżącego roku rozpocznie się w Diecezji Sandomierskiej peregrynacja obrazu Jezusa Miłosiernego. Będzie to okazja i czas do zgłębiania tajemnicy Bożego Miłosierdzia. W związku z tym rozpoczynamy cykl katechez wyjaśniających ten największy przymiot Boga. Przez kolejne niedziele będziemy próbowali przybliżyć tajemnice Boga, który jest łaskawy i miłosierny.

Jednym z najważniejszych wątków biblijnego objawienia jest prawda o Bogu jako Tym, który jest miłosierny. Nie jest to jedynie jeden z Jego przymiotów, lecz samo serce Jego działania wobec człowieka. Bóg w Biblii objawia się jako Ten, który pochyla się nad ludzką słabością, grzechem i cierpieniem, nie po to, by zniszczyć, ale by ocalić. Stary Testament opisuje miłosierdzie Boga za pomocą kilku hebrajskich terminów, które ukazują jego bogactwo i głębię. Nie są to pojęcia abstrakcyjne, lecz słowa wyrastające z doświadczenia relacji Boga z Jego ludem.

Pierwszym i najczęściej używanym słowem jest **hesed**. Oznacza ono wierną miłość Boga – miłość, która trwa pomimo niewierności człowieka. **Hesed** nie jest uczuciem chwilowym, ale stałą postawą wierności i łaskowości. Gdy psalmiści powtarzają: „Bo na wieki trwa Jego miłosierdzie” (np. Ps 136), używają właśnie tego terminu. Oznacza on miłość Boga, która nie cofa się nawet wtedy, gdy człowiek łamie przymierze.

Drugim ważnym pojęciem jest **rahāmîm**, wywodzące się od słowa *rehem*, oznaczającego łono matki. Termin ten ukazuje miłosierdzie Boga jako miłość czułą, macierzyńską, pełną współczucia. Prorocy posługują się tym obrazem, aby ukazać, że Bóg lituje się nad swoim ludem jak matka nad dzieckiem: „Czyż może niewiasta zapomnieć o swym niemowlęciu? A nawet gdyby zapomniała, Ja nie zapomnę o tobie” – mówi prorok Izajasz (Iz 49,15).

Trzecim terminem jest **hānan**, oznaczający okazywanie łaski temu, kto na nią nie zasługuje. Słowo to często pojawia się w modlitwach błagalnych, gdy człowiek woła do Boga o zmiłowanie. Podkreśla ono darmowość Bożego miłosierdzia, które nie jest zapłatą za dobre uczynki, lecz darem wypływającym z Bożej dobroci.

Te trzy pojęcia razem ukazują pełnię biblijnego miłosierdzia: wierność przymierzu (**hesed**), czule współczucie (**rahāmîm**) oraz darmową łaskę (**hānan**). Dzięki nim Stary Testament objawia Boga jako Tego, który nie tylko przebacza, ale czyni to z miłości wiernej, czulej i bezinteresownej.